

Täysistunto

Torstai 28.6.2018 klo 12.01—17.54

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 21/2018 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 7/2018 vp

Toinen käsittely

Puhemies Paula Risikko: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

17.38 **Joona Räsänen sd:** Arvoisa puhemies! Tässä jälleen on kysymyksessä siis hallintovaliokunnan mietintö, jossa olemme jälleen ulkomaalaisasioiden ja lupaprosessien ja oleskelulupakäytänteiden äärellä, ja tällä hallituksen esityksellä ja tämän mietinnön kautta olemme pistämässä täytäntöön EU-direktiiviä koskien tutkimusta, opiskelua, työharjoittelua ja vapaaehtoistyötä tekevien ihmisten osalta sitä, millä perusteella he voivat sitten oleskella Suomessa, jos oleskelu kestää yli 90 vuorokautta.

Sinänsä tässä asiassa todella, kun ollaan direktiiviä laittamassa täytäntöön ja tämän direktiivin määräaikaahan toukokuussa jo muistaakseni oli, Suomessa ollaan hieman jälkijunnassa, mutta se tuskin haitannee suuresti. Tähän esitykseen nyt ei suurempia poliittisia intohimoja ole liittynyt, niin että tämä on yksimielisesti pystytty hallintovaliokunnassa viemään eteenpäin. Mutta ehkä on paikallaan, että tästä asiasta nyt muutaman pointin nostaa esille.

Ensimmäinen on se, että on hyvä muistaa, että kun näitä erilaisia käytäntöjä sitten kehitetään ja säädetään uusia, millä perusteella oleskeluoikeuden Suomessa saa, niin tässäkin esityksessä kaikkiin näihin liittyy kuitenkin vaatimus tästä turvatusta toimeentulosta, jolloin voidaan turvata se, että tällä nyt ei ihan sellaista negatiivista vaikutusta olisi, että sen kautta pystyisi sitten tietyllä tapaa takaoven kautta tuomaan maahan ihmisiä, jotka eivät oikeasti tämän direktiivin soveltamisalaan kuulu.

Toinen huomio varmaan liittyy siihen, että kun tässä puhutaan opiskelijoista, niin opiskelijoiden määrähän ovat pitkälti kiinni myös siitä, millä tavalla Suomessa esimerkiksi näillä uusilla korkeakoulujen lukukausimaksuilla on vaikutusta hakijamääriin. Niin kuin Ruotsista ollaan nähty, voi päätellä, että se jonkun verran kyllä tiputtaa sitten hakijamääriä. Työharjoittelun osalta todella, niin kuin totesin, sielläkin myös tämä turvaton toimeentulon vaatimus on.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2018 vp

Sitten ehkä se toinen isompi huomio liittyy siihen, että kyllähän tällä vaalikaudella poikkeuksellisen paljon tätä lainsäädäntöä liittyen näihin ulkomaalaisasioihin on muutettu ja ulkomaalaislakihan on ollut pitkälti koko ajan semmoisen jatkuvan muutoksen alla. Tämä tietenkin herättää varmaan sen kysymyksen myös, että tulevaisuudessa olisi vähän järkevää pohtia, millä tavalla tämä lainsäädännön kokonaisuudistus sitten tehtäisiin, olisiko järkevää, että työperusteisia oleskelulupia koskevat asiat eriytetäisiin siitä humanitäärisestä puolesta ja niin edelleen. Nythän tässä tehdään erillistä lainsäädäntöä niin, että tämä ei tue ulkomaalaislakia.

Ehkä viimeisimpänä totean, että niin kuin olemme Euroopasta nähneet, on hyvä nyt pohtia muitakin väyliä tulla Eurooppaan kuin sitten se, että ihmiset käyttäisivät tätä turvapaikkajärjestelmää hyväkseen, mikä kyllä on ruuhkauttanut koko järjestelmän, josta nyt myös päämiehet tuolla huippukokouksessa joutuvat keskustelemaan.

17.42 Jari Myllykoski vas: Arvoisa rouva puhemies! Ihan viime metreillä havahduin, koska tämä on todellakin tärkeä asia. Kun tällä nyt tavallaan pystytään laajentamaan sitä, niin täytyy pystyä sitten valvomaan sitä, että näiden asema, jotka tulevat tänne työharjoitteluun, liittyy siihen, että he eivät tule tänne ehkä oppimaan työtä ja viemään täältä sitten niin sanottuna aivovarkautena oman tietämyksensä kautta, joka on täällä ilmaisena työvoimana hankittu, tai että heitä käytettäisiin pidempiäkin aikoja työtehtävissä harjoittelijan nimikkeellä.

17.42 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Anteeksi, että tässä vielä istuntoa hieman pitkitän, mutta edustaja Myllykoski nosti tärkeän asian esille liittyen nimenomaan tähän valvontaan. Työharjoittelun osaltahan käytäntö menee niin, että kun oleskelulupaa Migri on käsittelemässä, niin Migrille täytyy sitten tämän työnantajan selvittää, ollaanko tässä korvaamassa esimerkiksi nyt sitten pysyvää työvoimaa, koska näinhän ei saa olla. Jos näin olisi, niin sitten tulisi kielteinen päätös. Mutta jokainen ymmärtää, että kun tällainen selvitys sitten tulee, niin kyllähän Migrillä välineet ovat nyt aika pienet lähteä sitä enempää kaivelemaan, mikä se todellinen tarkoitus on, jolloin kyllä tämä ennakkovalvonta on aika lailla pintapuolista, jolloin sitten totta kai tämän jälkikäteisvalvonnan merkitys korostuu. Niin kuin tiedämme, resurssit Suomessa tähän erilaiseen vaikkapa työsuojelun puitteissa tapahtuvaan tai muuhun jälkivalvontaan, jota näissä asioissa hoidetaan, ovat aika lailla pienet ja ne ovat aika ylikuormitetut, joten siltä osin tähän jää kyllä se valuvika, että tulevaisuudessakin, kun näitä lupaprosesseja mietitään, täytyy kyllä miettiä, miten myös tämä jälkivalvonta pystyttäisiin paremmin organisoimaan ja hoitamaan, jotta todella voidaan varmistua siitä, että kaikki, jotka jollain luvalla ovat sisään tulleet, myös sitten ovat täällä sellaisessa toiminnassa, johon se lupa oikeuttaa, eikä näitä lupia pystytä käyttämään välineenä päästä sisään Suomeen ja sitä kautta tarkoitus täällä toimenpiteelle olisikin joku toinen. Siinä mielessä kyllä edustaja Myllykoskelta erittäin hyvä havainto.

17.44 Jari Myllykoski vas: Arvoisa rouva puhemies! Ettei nyt mene kahden kansanedustajan keskustelutilaisuudeksi, mutta tuon kuitenkin yhden uuden taikka tähän liittyvän näkökulman. Voisiko sanoa, että erityisen varpaillaan pitää kyllä olla juuri, kun tämä ennakkovalvonta on sillä taholla, missä jo tälläkin hetkellä Migrin osalta. Esimerkiksi erikoisasiantuntijoiden statuksella olevien palkkausmäärittely on poikkeuksellinen ja on mahdollistanut sen, että asumiseen liittyvät etuudet tai päivärahat on laskettu palkaksi, ja se ei nou-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2018 vp

data ollenkaan EU:n sinisen kirjan erikoisasiantuntijoiden palkkatasoa. Siinä mielessä pitää olla kyllä erityisen herkkänä.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 21/2018 vp sisältyvät 1.-10. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.